

FOTOĞRAFTA ZAMANI ETKİN KULLANMA

Günlük koşuşturma ve yoğun iş temposundan geriye kalan kısıtlı fotoğraf çekme zamanını en etkin şekilde kullanmanın yollarına bir göz atalım.

Fotoğraf çekmeye ne kadar düşkün olursak olalım, bazen hepimiz bu konuda kendimizi yeterince motive olamamış, neyin fotoğrafını çekeceğimizi bilemez bir durumda buluruz. Günlük iş yoğunluğu, ailemize ayırmamız gereken zaman derken, fotoğraf çekmeye dilediğimiz kadar zaman ayıramayabiliriz. Seyrek olarak yakaladığımız bu zamanı da tam olarak nasıl faydalı bir fotoğraf serüvenine dönüştüreceğimizi tam kestiremeyiz. Sanıyorum, yaz aylarında hepimizin bir fırsatını bulup da gittiği tatillerde bile ailemize, varsa çocuklarımıza zaman ayırmaktan, fotoğraf çekmek için arzuladığımız zamanı bulamadığımız olmuştur. Mevcut şartları değiştirmemiz kolay olmadığına göre, bizlerin bu şartlara ayak uydurması ve bunun için bazı tedbirler alması gerekmektedir. Kısıtlı zamanımızı etkin kullanabilmek için en önemli noktalardan birisi, mümkün olduğunca planlı ve programlı çalışmaktır. Önceden kendi kendimize birtakım fotoğraf projeleri oluşturup, bunları bir kenara not etmenin bu anlamda faydası büyüktür. Elimizde hazır bir konu olması, bizim kısıtlı ve ansızın yakaladığımız fotoğraf zamanlarında çok daha verimli çalışmalar yapmamızı sağlayacaktır. Tabii burada seçilen konuların içeriği de önem taşımaktadır. Örneğin, hayvanları konu alan bir fotoğraf çalışması böyle zamanlarda bize çok fayda sağlamayacaktır. Çünkü etrafımızda değişik türden hayvanlar bulmamız veya bulduğumuz yere yakın bir hayvanat bahçesi olması her zaman mümkün değildir. Dolayısıyla, seçtiğimiz konuların günlük yaşamda daha sıkça yer almasına özen göstermekte fayda vardır. Bazı fotoğraf konularına örnek verecek olursak; eski kapılar, camiler, çocuklar, tabelalar, neon aydınlatmalar, posta kutuları, arabalar sayılabilir. Seçilecek konulara ayrıca bulduğumuz ortamların ve yaşadığımız yerin mevsimsel koşullarına göre de dikkatli karar vermeliyiz. Örneğin, boş zamanımızın çoğunu evde geçirmek durumdaysak, bu şartlara uygun konular; eski paralar, pullar, dolaptaki çeşitli meyveler, şişeler, evdeki muhtelif dekoratif eşyalar, çiçekçiden alacağımız çiçekler, vb. olabilir. Eğer daha çok dışarıda zaman geçiriyorsak, o zaman da bulduğumuz ortamda sık gözümüze çarpan objeleri birer fotoğraf konusu haline getirebilir ve bunların sayısını artırmaya çaba gösterebiliriz. Yolumuzun üzerinde rastladığımız çiçekçi kadınlar, annelerinin ellerinden tutmuş okula giden minik

öğrenciler, tramvaylar, otobüsler, vapurlar gibi günlük yaşamdan pek çok konu seçilebilir.

Elimizde daha önceden hazırlanmış konular yoksa, bazen fotoğraf açısından zengin ortamlardan bile istediğimiz sonuçlarla çıkamayabiliriz. Örneğin, Eminönü'nde dolaşırken camileri mi, kuşları mı, çarşıları mı, aktarları mı, yoksa işportacıları mı çekeceğimize önceden karar vermediysek, hazırda bulunan bu saydığım birçok fotoğraf malzemesinden yalnızca dağınık şekilde kareler elde etmekten öteye gidemeyiz. Fotoğraf çekerken daha çok tek bir konuya konsantre olmak ve bu konunun da önceden hazırlanmış ve planlanmış olması, dikkatimizin belirlediğimiz konu dışına dağılmamasına, dolayısıyla başarılı sonuçlara ulaşmamıza yardımcı olacaktır. Özetle, her işte olduğu gibi, fotoğrafçılıkta da planlı ve programlı çalışmak, bizleri başarılı sonuçlara daha çabuk ulaştıracaktır. Önceden belirlediğimiz bir konu olmaması, beraberimizde taşıyacağımız objektif çeşitliliğini ve dolayısıyla yükümüzü de gereksiz arttıracaktır ki, bu da özellikle uzun fotoğraf maratonlarında en son istenen şeydir.

Fotoğraf makinemizin sürekli olarak yanımızda bulunması da, doğabilecek muhtemel fırsatları değerlendirme açısından önemli bir faktördür. Ben, makinesini yanında taşımayan bir fotoğrafçıyı kalemsiz dolaşan bir şaire benzetirim. Bir şair bulunduğu ortamdan aldığı ilham ile aklına gelen dizeleri hemen kağıda döker. Bu durum bir fotoğrafçı için de aynen geçerlidir. Çevremizde her an kayda değer bir enstantane oluşabilir. Yürürken, yerdeki bir su birikintisi üzerine düşen yansıma, güzel bir gün batımı, belki de bir geminin sahilden ayrılması, kim bilir?

Fotoğraf 1'deki (1/400 sec - F/6.3) gün batımı, makinemi mümkün olduğunca sürekli taşımamın sayesinde yakalanmıştır. Hemen hemen her akşam aynı yolu kullansam da, fotoğraftaki ışık şartının o akşam nadiren oluştuğunu söylemeliyim. Kendi arabamı kullanmak yerine olabildiğince vapurla iş ve ev arasında yolculuk ettiğimden,

bu kareyi yakalamak benim için hiç de zor olmadı. Sanırım bunda en büyük etken fotoğraf makinemi elimin altından hiç ayırmamak oldu.

Yazının başında da belirttiğim gibi, önceden hazırlanmış planların, bize önemli ölçüde zaman kazandıracağını tekrar hatırlatmak istiyorum. Fotoğraf 2, (1/200 sec – F/14) bu planlı çalışmaya güzel bir örnek sayılabilir. Bu kareyi yaklaşık 20 dakikalık bir bekleyişin sonunda yakalamak mümkün oldu. Daha önceden hazırlamış olduğum "Çocuklar" konu başlığı, Eminönü'ne gittiğimde doğrudan konuya odaklanmama yardımcı oldu. Yapmam gereken, sadece uygun zamanın oluşması için beklemektir. Bu arada bu fotoğrafı çekerken dikkat ettiğim bazı konulara burada değinmekte fayda görüyorum. Öncelikle, merdivenin basamaklarının mümkün olduğunca kadraj içinde paralel olması önemliydi. Ayrıca, kuşların uçarken kızın önüne geçerek yüzünün veya vücudunun bir kısmını kapatmaması da gerekiyordu. Bunun için seri çekim modunda birden fazla kare çekerek bu anı yakalayabildim. Fotoğrafı çekmeye başlamadan önce makinenin diyafram değerini F/14 ve enstantane değerini de 1/200 olarak ayarladım. Bu sayede kızın hareketini donduracak, ancak kuşların kanatlarını flu olarak fotoğraflayabilecektim. Ayarladığım diyafram değeri de bana yeterli alan derinliğini sağlamış oldu. Konumuz dijital fotoğraf olduğundan, bu fotoğraf üzerinde daha sonra Photoshop ile oynayarak, kızın dışındaki alanı siyah beyaz hale getirmek

istedim. Bu denemenin de başarılı olduğunu ve fotoğrafa değişik bir boyut kazandırdığını söylemek de yanlış olmaz sanırım.

Fotoğraf 3 de, (1/1500 sec – F/5.3) yine aynı konu başlığı altında yapılan denemelerden bir tanesidir. Burada kuşların hareketini tamamen dondurmak için enstantane değeri 1/1500 olarak seçilmiştir. Merdivenlerin

basamaklarının kadraja tam paralel olmasını sağlama çabası, bu karede çocukların birbirlerinin yüzlerini kapatmasına sebebiyet vermiş. Aynı kadrajın biraz daha sağdan yapılması, oturan çocukların yüzlerinin ortaya çıkmasına ve kaç kişi olduklarına dair bilgiye sahip olmamıza yarayabilirdi. Tüm bu olumsuzluklara rağmen, proje konusuna uygun bir fotoğraf olması açısından saklamaya değer bulduğumu belirtmek isterim. Fotoğraf 2'de uygulanan dijital manipülasyonun burada da hoş bir etki yarattığı söylenebilir.

Fotoğraf 4'ün, (1/2 sec – F/4) makinemi sürekli yanımda taşımanın bana kazandırdığı en güzel hediye olduğunu söylemeden geçemeyeceğim. Bu fotoğraf, çok soğuk bir kış gecesi, hafif çiseleyen yağmur altında, bir gece işten eve dönerken Kadıköy sahilinden 15mm. geniş açılı objektif kullanılarak çekilmiştir. Yağmur yüklü bulutların o gece oluşturduğu bu görüntüyü bütün bir kış aynı yerden geçmeme rağmen yakalamak bir daha mümkün olmadı. Bir yarışmada sergileme ödülü kazanan bu fotoğrafı, o an makinemin yanımda olmamasından dolayı çekemeseydim sanırım çok üzülürdüm. Yanımda tripod olmamasına karşın, sahildeki demir parmaklıklardan destek alarak çektiğim bu fotoğrafta özellikle dikkat ettiğim konu, geminin pozisyonuydu. Alacakaranlığın yarattığı loşluk 1/2 gibi bir enstantane değeri verdiğinden, geminin manevra esnasındaki durgun hali, geminin flu çıkmaması için deklanşöre basılacak en uygun andı. Gemi her ne kadar Haydarpaşa Garı'nı kısmen kapattıysa da, net çıkması daha önemli olduğundan istenilen sonuca ulaşılmış oldu. Görüldüğü gibi ev ve iş arasındaki yolculuklar bile fotoğraf çekmek için son derece uygun

olabiliyor. Bu vesileyle, işe gitmek için sürekli köprüyü kullanmak zorunda kalan okuyucularına da, imkanları elverdiği sürece vapur yolculuğunu tercih etmelerini öneririm. Özellikle Eminönü – Kadıköy – Karaköy güzergahlarının fotoğraf açısından potansiyel kaynaklar olduğunu vurgulamak isterim. Bu güzergahlar için çok çeşitli fotoğraf konularını önceden planlamak ve başarılı sonuçlar elde etmek zor olmasa gerek.

5

“Çocuklar” başlığı altındaki çalışmama bir başka örnek olarak Fotoğraf 5 (1/125 sec – F/4.5) verilebilir. Yine bir vapur yolculuğu sonrasında, deniz kenarında kendi aleminde dolaşan bu çingene çocuğu bir anda dikkatimi çekti. Çocukları fotoğraflarken yanımda muhtelif şekerlemeler bulundurduğumu daha önceki yazılarımda da belirtmiştim. Ancak bu karede çocuğun doğal haline hiç müdahale etmek istemediğimden ve açıkçası arkadaşlarının da şeker alabilmek için etrafıma üşüşeceklerinden çekindiğimden, habersizce deklanşöre bastım. Bu, fotoğrafta daha doğal bir görüntü elde etmemi sağladı. Aniden karşıma çıkan bu fırsatı değerlendirebilme endişesiyle, makinemin mevcut ayarlarını kullanmak zorunda kaldığımdan, istediğim alan derinliğini tam olarak elde edemedim. Dolayısıyla, arka zemine Photoshop’da biraz bulanıklık (Lens Blur) ekleyerek, çocuğun daha ön plana çıkmasını sağlamış oldum. Aynı zamanda,

Fotoğraf 2 ve 3’de olduğu gibi, burada da arka fonu siyah beyaz yaparak benzer etkiyi sağlamaya çalıştım.

Kısıtlı fotoğraf zamanını etkin kullanabilmek için yapılması gerekenleri özetleyerek yazımı noktalamak istiyorum:

- Kendinize mutlaka birkaç konu başlığı bulun ve bunları mümkün olduğunca çoğaltmaya çalışın.
- Bulduğunuz konuların, bulunduğunuz ortam ve şartlara uygun olmasına özen gösterin.
- Konu başlığına yönelik fotoğraf çalışmanızın tamamlanması için aceleci davranmayın. Unutmayın, bir tek konu üzerinde aylarca ve hatta yıllarca çalışmanın hiçbir sakıncası yok.
- Günlük yaşantınızın arasına fotoğrafı ilave etmenin yollarını araştırın.
- Fotoğraf makinenizi mümkün olduğunca yanınızda taşıyın. Murphy kanunlarının fotoğraf konusunda da iyi çalıştığını unutmayın. En beklenmedik enstantaneler fotoğraf makineniz yanınızda yokken oluşur.
- Yanınıza aldığınız objektiflerinizi ve diğer ekipmanlarınızı, çalışacağınız konuya uygun seçin. Gereksiz ekipmanlar size ağırlık yapmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

Bir araba lastiği reklamında hoşuma giden şu slogan kullanılmıştı: “Tüm dünya sizin oyun alanınız”. Sanırım bu slogan fotoğrafçılar için de geçerli. Yeter ki oyunun kurallarını iyi koyabilmeyi becerelim.